

СТАНОВИЩЕ

От: доц. Ивайла Янкова Иванова-Пандурска, доктор, ИЕМПАМ-БАН
СОФИЯ

Относно: провеждане на конкурс за избор на доцент по специалност „Антропология”, 01.06.01, професионално направление 4.3 „Биологически науки”, обявен в ДВ бр. 14/10.02.2017 г. за нуждите на секция „Антропология и анатомия” към Институт по експериментална морфология, патология и антропология с музей при БАН.

В конкурса за доцент се явява кандидата гл.ас. Виктория Светомирова Русева, доктор от секция „Антропология и анатомия” на ИЕМПАМ-БАН, която има 18-годишен трудов стаж по специалността. През 1997 г. завършва Исторически факултет на СУ „Св. Кл. Охридски” с отличен успех, квалификационна степен - магистър по археология, втора специалност учител по история и специализация по праистория. През 2003 г. защитава дисертационен труд за присъждане на образователната и научна степен “доктор” по специалност „Антропология” на тема: „Антропологични данни за промените в продължителността на живота на територията на България от неолита до късното средновековие”. Д-р Русева е представила документация, която обхваща цялостната и научноизследователска, преподавателска, проектна и експертна дейност.

Цялостната научна продукция на гл.ас. В. Русева включва 52 научни труда, от които 13 са свързани с дисертационния труд (в т.ч. автореферат на дисертация), а останалите 39 са от последващи научни разработки. От научните трудове, които са извън дисертацията, 10 са в чуждестранни издания и 29 в български, в които се включват 1 глава от книга и 1 монография. Две от публикациите са отпечатани в списание *Archaeologia Bulgarica*, което е с импакт ранг (SJR - 0,124 за 2012 г. и 0,106 за 2016 г.).

В 31 публикации е единствен автор, в 2 е първи автор и в 6 е втори или последващ автор. Научните трудове на кандидатката са цитирани 19 пъти, като 16 от цитатите са в чужди издания и 2 в български издания. Цитат № 22, посочен в документацията по конкурса не е в национално издание, а в дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен “доктор”. Освен това има 3 цитирания на предадени отчети на непубликувани резултати в чуждестранни издания и 24 цитирания на непубликувани данни от отчети към ръководителите на теренни археологически изследвания в сборник „Археологически открития и разкопки” (АОР). Гл.ас. В. Русева е изнесла 36 научни съобщения на национални и международни конференции под формата на научни доклади или постери.

Научно-изследователската дейност на д-р В. Русева е основно в областта на палеоантропологията и палеодемографията. Научните приноси на кандидатката могат да се очертаят в следното:

- Полово-възрастово разпределение на изучените антропологично материали. Приложен е комплексен метод за определяне на възрастта в следствие на което са идентифицирани относително повече индивиди в старческа възраст, което повлиява демографските параметри на палеопопулациите. Изследването на новите материали внася корекция в установените стойности на демографските показатели за различните епохи, като изследванията са насочени към най-ранната възраст на новородените и крайната възраст на доживяване в изследваните популации.

- Детайлно са проучени данните за патологични изменения по скелета, за разпространението на трепанацията на черепа и за разпространението на обрета на изкуствена деформация на черепа.

- За пръв път на материали от територията на България са приложени методи за изследване на линейната хипоплазия на емайла. В изследваните популации е определен възрастово специфичен пик на натрупване на белега, кореспондиращ с най-рисковия период в развитието на младия индивид.

- Изследванията на кандидатката са насочени към изясняване на антропологичния тип, на физическото развитие на индивидите от анализиранияте популации и на нивото на адаптация на човешките групи към средата на обитание.

Д-р Русева усъвършенства своите практически умения при провеждане на теренни проучвания и надгражда научните си познания в семинари, специализации и проекти в чужбина: участвала е в летен Българо-Германски семинар в Карасура (1997 г.), постдипломна специализация и е била на 9-месечна специализация в Израел, Университета в Телавив, Висше Медицинско Училище, Департамент Анатомия и Антропология с ръководител проф. д-р И. Хершковиц. (Skeleton and muscle stress markers in Natufian and Pre-pottery Neolithic populations from Israel. Anthropological features of population transition from hunting-gathering to productive economy.) Получила е два гранта: единият за разработване на проект в рамките на специализацията в Израел на MAFCAF (Matla and Ferial Coastal Archaeological Foundation), а вторият - за пътни разноски за участие в 18 –ти Конгрес на Европейската Антропологична Асоциация, Анкара, 2012 от фондация ARCS – American Research Centre in Sofia.

Научно-практичната дейност на кандидата е свързана главно с участие в археологически проучвания на територията на страната и антропологичен анализ на откритите човешки костни останки.

За последните пет години гл.ас. В. Русева е участвала в 7 проекта, като 2 са международни (с Университет Станфорд - Археогенетика на праисторията и протоисторията в България, и с Университет на Кент, Великобритания - Аспекти на ежедневието в ранносредновековна източна Европа: доказателства от анализа на стабилни изотопи за диетарния режим, майчинските грижи за новородените и децата в ранна възраст и социалния статус в България) и 5 с национално финансиране (НФНИ-МОН, МК, СУ, бюджетна субсидия на БАН). Участвала е като консултант в редакционни колегии на 2 международни издания и 1 национален сборник за археологически проучвания на средновековния град Трапезица. Д-р Русева е изготвила и едно становище през 2012 г. към кабинета на Министър-председателя за костен материал от църквата на о. Св. Ахил (Гърция)

Преподавателският опит на д-р В. Русева е от 2011 г., когато участва като консултант при подготовка на дипломна работа за защита на бакалавърска степен на студент от Университета в Рединг, Великобритания. От 2013 до сега води лекционен курс в бакалавърска програма, специалност „Археология“, ИФ ВТУ „Св. Св. Кирил и Методий“ – 45 часа, „Антропология в археологията“. От 2016 г. води два лекционни курса в магистърска програма специалност „Археология“, ИФ СУ „Св. Климент Охридски“ „Остеоархеология – интерпретация на човешки костни останки в археологически контекст“ и „Физическа антропология – взаимодействие между биологическата, социалната и културната същност в еволюцията на човека“ и един курс в бакалавърска програма, специалност „Археология“, ИФ СУ „Св. Климент Охридски“ – 45 часа, „Палеоантропология“. Кандидатката е ментор на 5 практиканти по Оперативна програма „Наука и образование за интелигентен растеж“ на Европейски съюз. От 2016 г. участва като лектор в летен международен семинар към фондация „Балканско наследство“, Созопол (Методи на полево и лабораторно антропологическо изследване. Антропологични данни за населението на България в древността)

Заклучение

Съгласно предоставени ми документи, справки и информация, считам, че гл.ас. Виктория Светомирова Русева, доктор е целенасочен учен, специалист в областта на палеоантропологията и палеодемографията. Кандидата отговаря на условията и изискванията на ЗРАСРБ и Правилника за прилагането му, Правилниците на БАН и на ИЕМПАМ-БАН за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности.

Анализът на цялостната научна и преподавателска дейност на кандидатката, както и личните ми впечатления, ми дават основание за положителна оценка в конкурса за академичната длъжност „доцент”.

Препоръчвам на членовете на уважаемото Научно жури да гласува предложение до Научния съвет на ИЕМПАМ-БАН, гл.ас. Виктория Светомирова Русева да бъде избрана за „доцент” по научната специалност „Антропология”, 01.06.01, професионално направление 4.3. Биологически науки.

15.05.2017 г.

Подпис:

/доц. И. Пандурска/